

مکتب های نقاشی

تهیه و تنظیم از :
غلامحسین نامی

اکسپرسیونیسم «Expressionism»

بعد از جنگ جهانی دوم . در شمال اروپا مکتبی بنام (اکسپرسیونیسم) بوجود آمد که نتیجه‌ی فشار اجتماعی و اضطرابهای روحی دوران جنگ بود . مطالبات فرسنگی در آلمان پیروان این مکتب ، هر چه بیشتر در نشان دادن احوال و عواطف درونی ، بصورت انسان و وجود مختلف آن توجه کردند . بسیاری از این نقاشان با تفاقات جاری اوضاع اجتماعی نظر داشتند ، و در آثار آنها زهر خند انتقاد فراوان دیده میشود .

در شیوه‌ی اکسپرسیونیسم ، نقاش اشکال طبیعت را بدلخواه دگرگون میکند تا آنکه هر چه در باطن دارد بتواند باز گو کند و برای آشکار ساختن احساس و عاطفه‌ی خود ، هرگز خود را در قید و بند شکلهای طبیعی گرفتار نمیآورد . رنگها با شدت بکار گرفته میشود و طرحها به خطوط (باحالت) تبدیل شده و دارای خشونت خاصی هستند . از نقاشان معروف این مکتب میتوان روئو ROUALT و پیش از او تولوز لوتریک و نقاشان فرانسوی نوله NOLDE بکمن BECKMANN - گروس GROSZ و مولر MÜLLER نقاشان آلمانی . کوکوشکا نقاش اطریشی و یاولنسکی و سوتین نقاشان روسی و مارین MARIN و بنشان BENSCHAN نقاشان امریکائی را نام برد .

اکسپرسیونیسم تجریدی «Ahssact Expressionism»

اکسپرسیونیسم تجریدی شاخه دیگری است از شیوه‌ی اکسپرسیونیسم که نقاش در این شیوه برای نشان دادن ذهنیات خود از نقوش طبیعی و توصیفی کاملاً دوری می‌گیرد و برای بیان عواطف درونی خود تنها از بهم آمیختن رنگها و خطها و از خاصیت هارمونی و تضاد رنگها کمک می‌گیرد و کوششی در نشان دادن اشکال طبیعی نمی‌کند.

این شیوه در آمریکا پس از جنگ جهانی دوم قوت گرفت - پایه‌گذاران این مکتب را باید کاندینسکی Kandinsky و پل کله Paul Klee دانست .

دادائیسم Dadaism

دادائیسم را نمی‌توان در شمار سبک و مکتب خاصی بحساب آورد، زیرا که اصول و قواعد مثبت و حساب شده‌ای نداشت و همه عقاید و آراء آن منفی بود و بر اساس طرد همه اصول موجود و از بین بردن تمام ارزشهای قابل قبول قرار داشت. این نهضت حتی با مکتب کوبیسم و اکسپرسیونیسم بعنوان اینکه دارای اصول معین و مدرن هستند سر ناسازگاری داشت.

دادائیسم کمتریك نهضت هنری بود تا عصیان روشنفکرانه‌ی زائیده‌ی تشنجات جنگ. ویرانگریهای جنگ که یأس و ناگامی و نابسامانی روحی را نتیجه داد در ظهور این نهضت بسیار موثر شد. دادائیستها با تمام رسوم و سنتهای معمول هنری بجنگ پرداختند و همه ارزشهای هنری قبل از خود را نفی کردند.

دادائیسم در سال ۱۹۱۶ در زوریخ آغاز شد، اما کم کم به پاریس و نیویورک و آلمان و ایتالیا نفوذ پیدا کرد .

پایه‌گذاران اصلی نهضت دادا ترستین تزارا Tristan Tzara شاعر رومانی و ژان آرپ Jean Arp نقاش و مجسمه‌ساز آلزاس و هوگو بال Hugo Ball و هولسن بک نویسندگان آلمانی بودند.

این عده یکشب در کافه‌ای در شهر زوریخ دور هم جمع شدند و نهضتی شبیه نهضت «نیپیلیسم» در سیاست، برای درهم کوبیدن هر نوع اصول و ارزش و انقلاب هنری، بنا نهادند و برای آنکه اسمی باین نهضت بدهند قرار گذاشتند که کتاب لغت فرانسه را باز کنند و به اولین لغتی که بچشم خورد انگشت نهند و آن اسم را برای نهضت برگزینند، اینکار را کردند و لغت «DADA» که بمعنی «اسب چوبی کودکان» است انتخاب شد.

یکی دیگر از نقاشان پیشرو نهضت دادائیسم مارسل دوشان M. Duchamp است که آثار و عقاید او مخرب و نفی‌کننده‌ی همه‌ی اصول و سنتهای هنری موجود بود.

چنانکه گفتیم دادائیسم در حقیقت اصول هنری تازه‌ای نبود، بلکه در اصل، عصیانی فکری و عاطفی بود که در اثر جنگ و نتایج حاصله‌ی از آن ظهور کرد، اما نباید کتمان کرد که ظهور دادائیسم در آزاد ساختن هنر از قید و بندهای «سنت و عادت» موثر شد و راه را برای ظهور نهضت سوررئالیسم Surrealism که در سال ۱۹۲۴ بوجود آمد هموار نمود.